

SZŠ Dneperská 1, Košice, 040 18

Plán práce koordinátora prevencie, a koordinátora VMR v školskom roku 2011/2012 – Rok vzájomnej úcty a tolerancie

Prevencia závislostí a iných sociálno – patologických javov by mala byť súčasťou systému účinných preventívnych aktivít zameraných na ochranu detí a mládeže v zmysle dodržiavania Národného programu boja proti drogám. Hlavnými cieľmi bude zapájať sa do protidrogových prevencií, prevencií kriminality, boja proti rasizmu, diskriminácii a ostatným prejavom intolerancie. Sme škola na ktorej sa náležitá pozornosť venuje problematike šikanovaniu. Táto oblasť prevencie patrí k najdôležitejším a je začlenená aj do časovo tematického plánu prosociálnej výchovy v V.ročníku. Koordinátor sa riadi Metodickým usmernením č. 7/2006-R z 28. marca 2006 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach. Dôležitá bude spolupráca s rodičmi, vedením školy, poradenskými orgánmi PPP a CPPPaP, s políciou a ďalšími inštitúciami. Prevencia závislostí bude začlenená do výchovno – vzdelávacieho procesu prostredníctvom nielen prosociálnej výchovy v 5.ročníkoch, ale realizovaná bude na prvom i druhom stupni na vyučovacích predmetoch, triednických hodinách ako aj v mimovyučovacích aktivitách. Cieľom práce koordinátora prevencie bude vytvoriť v spolupráci s vyučujúcimi a PEER skupiny dobrú a hlavne bezpečnú sociálnu atmosféru.

Mojím prvoradým cieľom je zabezpečiť aktívnu ochranu detí pred sociálno-patologickými javmi, monitorovanie zmien v správaní detí a bezodkladné riešenie vyskytnutých problémov v súčinnosti s vedením školy, triednymi učiteľmi, žiakmi, ich rodičmi a s príslušnými orgánmi a organizáciami. Dôležité je predchádzať všetkým negatívnym situáciám. Je to veľmi citlivá oblasť, ktorú treba riešiť dôkladne a hlavne s porozumením, lebo veľmi často sú deti precitlivené a ich reakcie a správanie je ovplyvnené ich citovým rozpoložením.

Pri svojej práci a koncipovaní plánu na tento školský rok som zohľadňovala tieto základné dokumenty:

- *Pedagogicko-organizačné pokyny na šk.r..2011/2012*

- Národný program boja proti drogám,
- Východiská k tvorbe stratégie školy v prevencii rizikového správania (sociálno-patologických javov),
- Metodické usmernenie č. 7/2006 – R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách
- Smernice, nariadenia, pokyny a odporúčania MŠ SR,
- Školský vzdelávací program (ISCED 1, ISCED 2)

Ciele prevencie :

- Prioritou dneška je zamedziť alebo znížiť agresívne prejavy žiakov.
- Riešiť šikanovanie hneď v zárodku
- Predchádzať užívaniu návykových látok vrátane alkoholu a tabaku.
- Ak je to možné, aspoň posunúť stretnutie s návykovými látkami (v našich pomeroch je to najmä alkohol, tabak) do neskoršieho veku, keď organizmus a psychika dospelujúceho jedinca je relatívne vyspelejšia a odolnejšia.
- Zabezpečovať primárnu prevenciu rizikového správania – prevenciu užívania návykových látok a iných spoločensky nežiaducich javov v školskom prostredí vo všetkých ročníkoch a pre všetkých žiakov, pričom toto pôsobenie prispôbiť ich veku a vnímaniu.
- Dbáť na spoluprácu so všetkými pedagogickými pracovníkmi a vedením školy nielen pri prevencii závislostí, ale i pri presadzovaní zdravého životného štýlu (rozvíjanie otázok zdravia, výživy, starostlivosti o svoje telo, životospráva človeka...) a pri problémoch agresívneho správania žiakov či prejavoch šikanovania.

Základná škola venuje náležitú pozornosť výchove k manželstvu a rodičovstvu. Poskytuje pomoc žiakom pri príprave na rodinný život.

Na úrovni Základnej školy je ťažisko vyučovania VMR na hodinách etickej výchovy, náboženskej výchovy, biológie, literatúry, výučby jazykov a telesnej výchovy. Vo vyučovacom predmete Prosociálna výchova je otázka výchovy k manželstvu a rodičovstvu začlenená do časovo – tematického plánu, ktorý bol

zostavovaný podľa platných UO VMR. Pri vhodných témach sa VMR realizuje aj na ostatných predmetoch v 1. až 9. ročníku.

Obsah VMR – I.st.

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu v primárnom vzdelávaní sa prezentuje v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia cez predmet slovenský jazyk a literatúra, vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť cez predmety prírodoveda a vlastiveda a v oblasti Človek a hodnoty cez povinne voliteľné predmety etická alebo náboženská výchova, avšak kľúčové postavenie má spoločenskovedné učivo vlastivedy a prírodovedy – tematické celky v 1. a 2. ročníku ZŠ a nadväzne prírodoveda tematický celok Človek v 3.roč. ZŠ a Človek a jeho životné prostredie vo 4. ročníku ZŠ a literárna výchova.

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu v primárnom vzdelávaní tvoria tieto témy:

- 1. Výchova v rodine**
- 2. Zásady zdravého života**
- 3. Negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie človeka**
- 4. Rovnoprávnosť pohlaví**
- 5. Vznik a vývoj ľudského jedinca**
- 6. Zmeny v organizme dieťaťa v období puberty**

Štátny vzdelávací program pre primárne vzdelávanie (1.stupeň základnej školy) vymedzuje všeobecné ciele škôl ako kľúčové kompetencie vo vyváženom rozvoji osobnosti žiakov. Podporuje komplexný prístup pri rozvíjaní žiackych spôsobilostí poznávať, konať, hodnotiť a dorozumieť sa i porozumieť si.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu je na tomto vzdelávacom stupni zacielená na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Bazálnym východiskom je uvedomovanie si, že človek je spoločenská bytosť, rozvíjajúca vzťahy.

Hlavné ciele :

- rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za vlastné správanie,

- pomáhať žiakom rozvíjať pozitívne sebavedomie, pestovať sebaúctu žiakov, rozvíjať úctu k druhým,
- formovať sociálne zručnosti žiakov v interakcii s inými: vytvárať a zvládnuť vzťahy, odhaľovať a riešiť problémy, jasne a výstižne formulovať myšlienky, vypočuť mienku iných v diskusii a iné,
- zdôrazňovať význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáha rozvíjať interpersonálne vzťahy – empatiu, komunikačné schopnosti,
- oboznámiť žiakov s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie a správanie jednotlivca,
- poskytnúť žiakom základné poznatky o biologických, emocionálnych a sociálnych zmenách v puberte.

Obsah VMR – II.stupeň

V programe nižšieho sekundárneho vzdelávania je ťažisko vyučovania výchovy k manželstvu a rodičovstvu vo vzdelávacej oblasti človeka a hodnoty prostredníctvom predmetov etická výchova a náboženská výchova. Učiteľ etickej výchovy dôsledne realizuje výchovu k manželstvu a rodičovstvu v súlade so ŠVP.

Biologický aspekt výchovy k manželstvu a rodičovstvu sa realizuje vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda v predmete biológia a spoločensko-občiansky aspekt v oblasti Človek a spoločnosť cez predmet občianska náuka. Pri vhodných témach sa aplikuje aj v iných učebných predmetoch ako napr. slovenský jazyk a literatúra (oblasť Jazyk a komunikácia), či telesná výchova (oblasť Zdravie a pohyb). Výchova k manželstvu a rodičovstvu je ucelený systém výchovy a vzdelávania žiakov, preto sa dá pri relevantných témach aplikovať aj v ostatných učebných predmetoch.

Obsah výchovy k manželstvu a k rodičovstvu v nižšom sekundárnom vzdelávaní tvoria tieto tematické celky:

1. Priateľstvo

2. Kultivované dospievanie a vývinové úlohy tohto obdobia, chcem byť sám sebou v názoroch, postojoch i v správaní

3. Anatómia a fyziológia rozmnožovacích ústrojov

4. Zodpovedný prístup k sexualite, sebaúcta i úcta k druhým

5. Negatívny vplyv alkoholu, drogových i vzťahových závislostí na sexuálne a reprodukčné zdravie človeka

6. Zásady bezpečného správania

Základom nižšieho sekundárneho vzdelania (2. stupeň základnej školy) je medzipredmetový prístup pri osvojovaní znalostí a osobitostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu má výrazne interdisciplinárny charakter, pretože sa dotýka všetkých oblastí a etáp ľudského života. Integruje v sebe pedagogické, biologické, psychologické i sociologické poznatky a aspekty o dospievaní, sexualite, o sociálnych vzťahoch a ich hodnote v ľudskom živote.

Ciele VMR:

- prostredníctvom informácií na vyučovacích hodinách vychovávať a pripravovať deti a mládež na zodpovedný partnerský vzťah, manželstvo a rodičovstvo,
- rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za vlastné správanie, chápať lásku ako súčasť sexuality,
- príprava na kritické obdobia psychosexuálneho vývinu a zodpovedné rozhodovanie,
- pomôcť žiakom rozvíjať toleranciu, zodpovednosť, úctu,
- pomôcť žiakom odolávať negatívnym vplyvom ako predčasný sexuálny život, drogy, AIDS...,
- oboznámiť žiakov s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie a správanie jednotlivca,
- poukazovať na rodinu ako na základnú a funkčnú jednotku spoločnosti
- vytvoriť žiakom priestor a pomoc pri riešení problémov súvisiacich s VMR, zvyšovať angažovanosť rodičov pri VMR.

Metódy práce

- beseda, prednáška, prezentácie, propagačné materiály, nástenka, anketa, dotazník, hry...

ČASOVO TEMATICKÝ PLÁN

Plán je vypracovaný rámcovo, je variabilný, úlohy budem plniť priebežne, podľa svojich možností a schopností a tiež samozrejme podľa potreby a požiadaviek našej školy.

MESIAC	OBSAH	Termín, zodpovední
SEPTEMBER	<p>Príprava plánu prevencie</p> <p>Poskytovanie informácií triednym učiteľkám o možnosti poradenstva v problematike závislostí</p> <p>Nadviazanie spolupráce s organizáciami venujúcimi sa preventívnym aktivitám (Haliganda...)</p> <p>Sledovať ponuky divadiel, združení, hudobných skupín a zúčastňovať sa na týchto aktivitách</p> <p>Využívanie publikácií Kašparová a kol. Ako poznám sám seba, Nenič svoje múdre telo</p> <p>Pre ŠKD publikácia – Filipove dobrodružstvá, Filipove nové dobrodružstvá</p> <p>Dohodnúť spoluprácu s CPPPaP</p>	<p>Z : koordinátor</p> <p>T : priebežne podávať informácie z porad</p> <p>Z : koordinátor</p> <p>T : priebežne, Z : koordinátor</p> <p>T : celoročne</p> <p>Z: koordinátor</p> <p>T: celoročne</p> <p>Z : koordinátor</p>
OKTÓBER	<p>Zapojiť sa do projektov odporúčaných pedagogicko – organizačnými pokynmi MŠ SR : Vieme, že.... (na hodinách EV)</p> <p>Pripraviť akciu – Deň duševného zdravia – Deň nezábudiek (zbierka na podporu duševného zdravia – realizujú vybraní žiaci 9.roč.)</p> <p>Šikanovanie – besedy na túto tému počas triednických hodín, dotazníkovou formou zistiť stav šikanovania v V.ročníkoch</p> <p>1.10 Deň úcty k starším - príprava posedenia pre starých rodičov našich žiakov</p> <p>2. 10. Svetový deň úsmevu – rozhlasová relácia</p>	<p>T : október -december</p> <p>Z : učiteľ EV</p> <p>T: 7. – 10. Október</p> <p>Z : koordinátor</p> <p>T : október , Z: koordinátor</p> <p>T : október Z : koordinátor, tr.uč.</p>
NOVEMBER	<p>Využívanie počítačových programov s preventívnou problematikou</p> <p>Medzinárodný týždeň boja proti drogám – 21.11.</p> <p>Medzinárodný deň bez fajčenia</p> <p>21.11 – Svetový deň pozdravov – Týždeň pozdravov od 22.11 – 26.11.2010 – rozhlasová</p>	<p>T : november Z: koordinátor, tr.uč.</p> <p>T : tretí november.týž. , Z: koordinátor</p> <p>T : do konca novembra Z:</p>

	<p>relácia</p> <p>Výstava plagátov – NIKDY NEZOBER DROGU</p> <p>22.11.2011 Svetový deň bez fajčenia – otvorená hodina PEER skupiny</p> <p>DOSPIEVANIE – beseda so zdravotnou sestrou</p>	<p>koordinátor</p> <p>T :do konca novembra, Z : koordinátor, uč.VYV</p> <p>Z : Pachingerová</p> <p>T : do konca mesiaca Z: koordinátor</p>
DECEMBER	<p>Svetový deň boja proti AIDS – príhovor do školského rozhlasu</p> <p>Realizácia vianočných programov v jednotlivých triedach</p> <p>Využívanie zážitkovej formy vyučovania na hodinách pros.výchovy.</p> <p>Zrealizovanie krátkodobých preventívnych programov podľa ponuky CPPaP :</p> <p>Zorganizovať prieskum o šikanovaní na I.a II.stupni</p> <p>Zapojenie sa do celoslovenskej kampane Červené stužky- www.cervenestuzky.sk</p>	<p>T : 1.12, Z: koordinátor</p> <p>T : december Z: koordinátor</p> <p>T : december, Z: koordinátor</p> <p>T : celoročne</p> <p>T : do polovice januára Z: koordinátor, tr.uč</p>
JANUÁR	<p>25.1 – Medzinárodný deň bez internetu - tvorba nástenky s témou Kyberšikana</p> <p>Prostredníctvom internetu zvýšiť informovanosť rodičov o problematike patologických javov – kriminalita, šikanovanie, delikvencia.</p> <p>Týždeň dobrých skutkov</p> <p>Rok tolerancie – zorganizovať aktivity pre žiakov II.stupňa</p>	<p>T : do 25.1.2011, Z: koordinátor</p> <p>T : do polovice januára Z: koordinátor, tr.uč</p> <p>Z : Koordinátor</p> <p>T : celoročne, Z : Koordinátor, p.Staňová</p>
FEBRUÁR	<p>4.2 – svetový deň boja proti rakovine – rozhlasová relácia</p> <p>Týždeň priateľstva – súťaž pre žiakov 5.ročníka –</p>	<p>T : 4.2.2011 Z : koordinátor</p> <p>T : do konca februára , Z : koordinátor VMR</p>

	<p>Recept na priateľstvo – tvorba projektu</p> <p>Najkrajší valentínsky pozdrav - súťaž pre všetkých žiakov školy</p>	T : do 14.2.2010
MAREC	<p>Príprava a realizácia akcií k <i>Týždňu boja proti rasizmu</i></p> <p>Vytvorenie nástieniek s tematikou <i>Týždeň boja proti rasizmu</i></p> <p>Deň vody – zrealizovať ochutnávku minerálnych vôd T : marec Z : koordinátor prevencie a koordinátor Zdravej školy</p>	<p>T : február, Z: koordinátor. Uč.EV</p> <p>T : marec Z: koordinátor, vychov. ŠKD</p>
APRÍL	<p>Využívanie arteterapie ako jednej z možných spôsobov práce – na hodinách VV, EV, ale i projektových hodinách v ŠKD</p> <p>Využívanie výukových CD a počítačových programov preventívneho charakteru</p> <p>Oboznámenie pedagógov a študentov s aktuálnou situáciou na drog.scéne na škole</p> <p>Podľa ponuky návšteva podujatí HALIGANDY</p> <p>DEŇ NARCISOV – zapojenie sa do predaja narcisov v spolupráci s Ligou proti rakovine</p>	<p>T : apríl, Z: koordinátor, vychov. ŠKD</p> <p>T : február , Z: koordinátor, tr.uč</p> <p>T : do konca apríla , Z: koordinátor</p> <p>T : celoročne , Z: koordinátor</p> <p>T : podľa ponuky Ligy proti rakovine , Z : koordinátor</p>
MÁJ	<p>Oboznámenie študentov s rizikom vyplývajúcim z užívania tabakových výrobkov pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku (31. mája)</p> <p>Beseda na tému <i>Trestnoprávna zodpovednosť mládeže</i></p> <p>Deň zdravého životného štýlu Deň matiek – príprava paravánu</p>	<p>T : máj , Z: koordinátor v spolupráci s PEER sk.</p> <p>T : máj , Z: koordinátor</p> <p>T : máj, Z: koordinátor, vych. ŠKD</p>
JÚN	<p>Vyhodnotenie celoročných aktivít na úseku prevencie v podmienkach školy</p> <p>Pripraviť ocenenie PEER skupiny</p>	<p>T : jún Z: koordinátor</p>

Vypracovala : Mgr. Monika Pachingerová – koordinátor prevencie a VMR
Schválila : Mgr.Emília Kušníriková – riaditeľ SZŠ

